

له سلیمانیه وه .. بۆ قه زوین

له ژیانیکی ئاساییه وه .. بۆ بهردهم پهتی سیداره

ئاسۆ

له ژماره ی (۱۷) ی رۆژنامه ی زادگه، هه والیک بلاوکرایه وه سه بارهت به
حوکمی له سیداره دانی کوردیک له کۆماری ئیسلامی ئێران به تۆمهتی
سه رۆکایهتی کردنی گریپیکی دزی و مافیایی، بۆ زیاتر به دواداچوونی
ئهم حاله ته ئهم راپۆرتهمان ئاماده کرد.

*سه ره تای چیرۆکه که:

محهمد عهلی - که لاییکی شاری سلیمانی بووه و له سالی ۱۹۷۷
هاتۆته ژیانیه وه، خاوهنی هاوسه ریک و چوار مندال بوو، سهختی
بژیویی و هه ژاری بنه ماله که ی و به مه بهستی پهیدا کردنی ژیانیکی
ئاسووده و بهخته وه ر بۆ خۆی و خیزانه که ی پووی کرده کۆماری
ئیسلامی ئێران، به لام له ویش بهخت یاوه ری نه بوو به هه مان شیوه ی
ولات توشی بارودۆخ و حاله تیکی بژیویی سهخت بووه و بۆیه بریاری
دا به هه ر جۆریک بووه بژیویی پهیدا بکات بۆ خیزانه که ی، ناچار
دهست دهکات به قاچاچییی چهک و بازرگانی ده مانچه له شاری

قەزوين لە دواتريشدا لە گروپيكي قەوتەو دەئاليت و چيروكە كەى
بەزىندانى كردن و برپيارى لە سىدارەدان كۆتايى پى ھات.
* خانويەك لە كەناردا:

شەويكى فينكى ئەم ھەفتەيە بۆ ئامادە كردن وزانيارى وەرگرتن بۆ
رپورتەكە مان پومان كرده مالى باوكى (محەمەد) مالىك لە كەنارى
گەرەككى مىللى دا، خانويەكى زۆر بچوك و گل كە سىماى ژيانى
تيدا بە دىنە دەكرا ھەرچەندە باوكى ھەناسەيەكى بۆ غەمى كورپەكەى
ھەلكيشا و بە زمانىكى پر حوزنەو ووتى ئەم خانووش بەر شەقام
دەكەويت، كە چووين باوكى ردين سپى كە وورده پي كە نىنىكى پر غەم
لە سەردەمى بوو تەنھا لە سوچيكي ژورەكە دا بە ديار (T.V) ى رەش
و سپى يەو دانىشتبوو سەرەتا دەربارەى (محەمەد) ليمان پرسى و
ئەويش ووتى: محەمەد بە ھاوسەرەكە يەو شەش سەر خيزان بوو،
منالە گەرەكە يان تەمەنى نزيكى شەش سالە و ئەوانى تر ھەمووى
بچوكن، دووسال و ھوت مانگ بوو لە ئيران دژيا و جار جاريكيش
دەگەر ايهو بە لام پار لە ٦/٥ دا گىراوہ لە ئيران، لە لايەن كە سيكەوہ
كە ئەويش لە گەلیدا لە سجن دەست بە سەر كرابوو بە تەلەفون لە ريگەى
ماليكى خزممانەو ھەوالى ئەوہى پيدام كە (محەمەد) لە ئيران
دەستگىر كراوہ.

* ھۆكارى دەستگىر كردنى محەمەد:

محەمەد لە ئيران تۆمەتى ئەوہى دراوہ تەپال كە قاچاغچى و بازرگانى
چەك و چۆل بوو و ھاوكاتيش سەرپەرشتى بانديكى دزى كردووہ،

ھەر لەو بارەییەوہ کاک(علی عبداللہ) باوکی ووتی: تۆمەتی ئەوہیان
 داوہتە پالّ کہ دەمانچە پی بووہ، بەلام ئەو دەلی دەمانچەم
 پیئەبووہ، بەلام دەمانچەم فرۆشتوہ لە شاری قەزوینی ئێران. ئەو
 لیئە دوو دەمانچە بردوو لەوی فرۆشتووہتی بەخەلک، ئەو
 کہسانەتی کہ ئەو دەمانچە پی فرۆشت بوون گیراون و پۆلیس پیی
 ووتون لە کێتان کپیوہ، ووتبویان لە(محەمەد)مان کپیوہ، وتویانە
 محەمەد – لەکوئیە؟ ووتبوویان لە سلیمانییەو مالی ھەرلەوی یە
 کاتیک پرسیمان کہ ئەو دووکہسە بۆچی ئەو دەمانچەیان لیکپیوہو
 خەلکی کوئی بوون،، دیسان باوکی محەمەد ووتی: ئەو دووکہسەتی
 کہ دەمانچەکانیان پی گیراوہ عێراقی بوون، و لەوی بەدەمانچەوہ
 راوو پوتیان کردووہ، بەلام ھیچ کہس نیە کہ بلی لەلایەن ئەمانەوہ
 شتمان لیسەنراوہ، بەس ئەوہیە حاکمەکہ حوکمی داوہ بەسەریاندا،
 دواتر ووتی: ئێران دەلی ئەوانە شەبەکہبون، وناوی شەبەکہیان لی
 ناوہ، وە ووتیان ئەگەر یەکیک بیت دەلێن تاکە کہس، ئەگەر بوون
 بەدوان پیی دەلێن گروپ، بەلام کہ بوو بەسیان و چوار دەبی
 بەشەبەکہ.

*چۆنیەتی دەستگیر کران:

محەمەد پاش ئەوہی چەند دەمانچەیک لە ئێران دەفرۆشی
 دەگەرپیتەوہ بۆ باوہشی مال و مندالەکہی تابەو برہ پارەیی
 پەیدا کردووہ بۆ تاویک پشوو بدات لەتەک ئەندامانی بنەمالەکہیدا
 بەلام بی ئاگا لەوہی کہ موشتەرییەکان لە ئێران دەستگیر کراون و

ناوی ئه‌ویان درکاندووہ دواتر له ریځگه‌ی دووکه‌سه‌وه به فیلّ
ده‌بریته‌وه ئیران و له‌وی ته‌سلیم به‌پولیس ده‌کری هه‌ر باوکی ئه‌و
له‌و باره‌یه‌وه ووتی: ئه‌و که‌سانه‌ی که‌ده‌مانچه‌کانیان پی گیرابوو
ووت بوویان مالّی (محمه‌د) له‌سلیمانی‌یه، دواتر پولیس وت بوویان
کی ئه‌م که‌سه‌مان بو ده‌هینی دووکه‌س که‌یه‌کیکیان مالّی له
قه‌زوینه‌و ئه‌وی تر که‌رکوکی‌یه وتبوویان ئیمه‌ ده‌توانین بیهینینه‌وه
ئیره، ئیتر خۆتان ده‌توانن بیگرن و ده‌سته‌به‌ری بکه‌ن. له‌وه‌لامی
ئه‌وه‌ی ئه‌وان به‌چ شیوه‌یه‌ک محمه‌دیان برده‌وه بو ئیران باوکی
ووتی: ئه‌و دوو که‌سه‌هاتن بو ئیره بۆلای محمه‌د، سی سه‌د
دیناریان داپی و ناردیان بو ئیران به‌مه‌به‌ستی هینانه‌وه‌ی هاوسه‌رو
خیزانی‌یه‌کیکیان، وه‌پی یان ووتبوو گه‌ر هاتیته‌وه‌و ژن و مناله‌کانت
هیناین ئه‌وا پاره‌ی ترت ده‌ده‌ینی، ئه‌مه‌ یه‌کیکیان که‌رکوکی‌یه‌و یه
کیکیان مالّی له‌قه‌زوینه‌، ئه‌مه‌یان نارده‌بوی بو ئیران و ئه‌ویتریان
له‌وی دابووی به‌گرتن.

*برپاری دادگا:

دادگای ئیران به‌پاساوی تیکدانی ئاسایشی نه‌ته‌وه‌یی تاکه
حوکمییکی به‌سه‌ر ئه‌م لاوه‌دا داوه که‌له‌ سیداره‌ دانه، هه‌رچه‌نده
بنه‌ماله‌که‌یان هه‌ولیانداوه بو ئه‌وه‌ی ئه‌و حوکمه‌ی به‌سه‌ردا
نه‌چه‌سپی به‌لام هیشتا ناکام ماوه‌ته‌وه نه‌یان‌توانیوه پای دادگای
ئیران بگۆرن، باوکی له‌و باره‌یه‌وه ووتی: ئه‌وه‌ پینچ پۆژه‌ دایکی و
هاوسه‌ره‌که‌ی چون بو ئیران له‌گه‌ل که‌سیکدا که‌ خه‌لکی مه‌ریوانه‌ و

فارسی ده زانیّت و که سیکیان کردووه به واسیته هه تاوه کو بگهن
به نه تیجه یه ک به لام پاریزه ره که ی ده لی من چاری ناکه م، هه روه ها
ووتی: چه نده ها که سمان ناردووه به لام هیچ مان بۆ نه کراوه، به لام
که سیك ووتی (۲۵۰) هه زار دیناری سویسریم بده ری بۆت ده هیئمه
مه ریوان، به لام من (۲۵۰) هه زار دینارم له کوی بوو؟ ئە مرۆ ته له فۆنم بۆ
ئە وان کردووه له ئیران ده لاین هیچ نه تیجه نه بووه، چوارشه ممه
سه ردانی خوی ده که ن، به لام که سیك پیی ووتون به لکو بتوانم
مۆله تتان بۆ وه ربگرم و بچنه لای (شه رۆنی) و تا له حوکمی ئیعدام
پزگاری بکات ، ئیتر سجن قه یناکه وه ئە گهر حوکمی ئیعدامی
له سه ر لاجی حوکمی زیندانی هه تا هه تایی ده دریت.

* هه وه له کان بۆ گۆرپینی برپاری دادگا:

بنه ماله هه ژاره که ی (محهمه د) هیچیان له ده ست نایه ت جگه له وه ی
هانابه رن بۆ پیکخراوه کانی مافی مرۆڤ، ئە م خیزانه زۆر هه ولیانداوه
که لایه نه به رپرسه کان ژیا نی کوره که یان له مردن پزگار بکه ن به لام
ده سه لاتداران و لایه نه په یوه ندی داره کان ئە م کاره یان نه کردووه و
وه لامیان نه بووه، کاک عه لی باوکی محهمه د له م باره یه وه ووتی:
ئیمه لی ره زۆر خه ریک بووین و چووینه لای پیکخراوی مافی مرۆڤ،
چووینه قه لچوالان و چووینه لای ئە مریکیه کان دووبه دوو له گه ل
دایکی دا هه ولمانداوه و هیچ که سیکی تر نه بووه هاوکاریمان بکات و
به ده نگمانه وه بیّت. مافی مرۆڤ ووتیان، ئیمه داواکارین له
سکرتاریه تی مام جه لال که یارمه تی ئە م ژن و پیاوه بدریت بۆ

كيشه‌ی كوره‌كه‌يان، به‌لام‌ئه‌وان‌هه‌ر‌جوابيان‌نه‌داينه‌وه، ووتيان
ئه‌مرؤ‌برؤن‌سبه‌يني‌وه‌رنه‌وه، به‌م‌شيؤه‌يه‌هيچمان‌بؤ‌نه‌كرا‌و
چه‌ندجاريك‌چووين‌ووتيان‌كه‌سى‌لى‌نييه‌بؤيه‌وازمان‌لى‌هينا، دوايى
مافي‌مرؤف‌خؤى‌ته‌له‌فؤنى‌كرد‌ووتى‌ئه‌م‌ژن‌و‌پياوه‌چوار‌مانگه
دين‌و‌ده‌چن‌بؤ‌جوابتان‌نه‌دانه‌وه، ئيتير‌نازانم‌وه‌لامى‌ئه‌وان‌چى‌بوو
له‌ته‌له‌فؤنه‌كه‌دا. دوايى‌مافي‌مرؤف‌ووتيان‌خؤمان‌بؤ‌تان‌ده‌نييرين‌بؤ
له‌نده‌ن‌بؤ‌مافي‌مرؤفى‌ئه‌وى، ئه‌گه‌ر‌خؤمان‌مافي‌مرؤفمان‌هه‌بى‌بؤ
بينيرين‌بؤ‌له‌نده‌ن.

*داواو‌پيشنيان:

تائيس‌تا‌هيچ‌كه‌س‌و‌لايه‌نيك‌ئاورپى‌له‌ژيانى‌ئه‌م‌هاولاتى‌يه‌كورده
نه‌داوه‌ته‌وه‌كه‌وا‌نابينيتر‌تاوانيكى‌واي‌كردبى‌كه‌شياوى‌له
سيداره‌دان‌بيت، بؤيه‌بنه‌ماله‌ى‌ناوبراو‌له‌زمانى‌باوكى‌يه‌وه‌ووتى:
هيوادارين‌شتيكمان‌بؤبكريت، داواده‌كه‌ن‌كه‌به‌هه‌رشيوه‌يه‌ك‌بووه
كؤتايى‌نه‌هينيريت‌به‌ژيانى‌كوره‌كه‌يان‌كه‌له‌پيناوى‌په‌يداكردى
بژيويدا‌توشى‌ئه‌م‌هه‌له‌يه‌بووه. وه‌پيشنيازيش‌ئه‌وه‌يه‌كه‌جى
خؤيه‌تى‌رېكخراوه‌كانى‌مافي‌مرؤف‌و‌لايه‌نه‌په‌يوه‌ندى‌داره‌كان‌و
خيرخوازان‌ئاورپ‌له‌ژيانى‌هاونيشتمانى‌يه‌كى‌خؤيان‌بده‌نه‌وه‌كه‌له
وولاتى‌بيگانه‌دا‌چاره‌نووسى‌ژيانى‌له‌به‌رده‌م‌له‌ناو‌چوون‌و
مه‌ترسيديه. دواجاريش‌باوكى‌مه‌مه‌د - به‌رله‌وه‌ى‌مالئاواييمان
لى‌بكات‌به‌دلئيكى‌پره‌وه‌ووتى: هيوادارين‌كه‌شتيكمان‌بؤ‌بكريت‌بؤ
پزگار‌بوونى‌كوره‌كه‌مان، ئه‌وه‌ى‌له‌سه‌رشانى‌ئيمه‌بوو‌ئه‌وه‌يه‌ئه‌م

حالة ته بخهينه بهردهم پاي گشتي و بهردهستي لايه نه پهيوه ندي
داره كان و چاوه پروانين كه به ته نگ ژياني ئه و مرؤقه كورده وه بچن.

ئا / ئاسۆ